

Čís. 2461.

Ustanovení třetího odstavce §u 5 tr. ř. netýká se otázky platnosti rozluky manželství, jehož původní platnost nebyla spornou.

Usnesení cizozemského soudu, vyslovující rozluku manželství československých státních příslušníků, z důvodu, zdejšímu právu cizího, je v tuzemsku neplatné a s hlediska §u 206 tr. zák. jest je pokládati za nejsoucí.

(Rozh. ze dne 1. září 1926, Zm I 286/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 7. dubna 1926, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin dvojnásobného manželství podle §u 206 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. osvobozen od obžaloby pro zločin dvojnásobného manželství podle §u 206 tr. zák., důvodem zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. S jejím názorem, že nalézací soud byl, pokud jde o otázku, zda byl obžalovaný dne 5. června 1923, kdy vešel v B. v manželství s Bertou L-ovou, ještě oddán s Aurelií H-ovou, s níž byl uzavřel dne 26. února 1899 v P. manželství, podle §u 5 odst. třetí tr. ř. prostě povinen položit za základ svého rozhodnutí rozsudek Nejvyššího soudu v Brně ze dne 26. května 1925, Rv I 453/25, jímž bylo uznáno právem, že rozluka tohoto manželství vyslovená usnesením zemského soudu pro civilní věci ve Vídni ze dne 24. února 1921, Cg XI 265/20, je neplatná a nejsoucí, nelze souhlasiti; neboť odst. třetí §u 5 tr. ř. předpokládá, že jde o řešení otázky platnosti manželství, kdežto v souzeném případě šlo stejně jako v civilní rozepři, v níž vynesl Nejvyšší soud onen rozsudek, o řešení otázky, zda je platnou ona rozluka manželství obžalovaného a Aurelie H-ové, jehož původní platnost nebyla vůbec sporná. Naproti tomu nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění, pokud, označujíc názor napadeného rozsudku, že obžalovaný nebyl v době, kdy vešel v manželství s Bertou L-ovou, již oddán s Aurelií H-ovou, za právně mylný, vytýká rozsudku bez ohledu na tvrzené porušení §u 5 odst. třetí tr. ř. nesprávné řešení předchozí otázky civilněprávní, o níž tu podle uvedeného šlo. Podle zjištění nalézacího soudu bylo manželství obžalovaného a Aurelie H-ové, uzavřené dne 26. února 1899 v P., prohlášeno oním usnesením zemského soudu pro civilní věci ve Vídni za rozloučené odevzdáním a přijetím zapuzovacího listu na základě obapolného svolení manželů, tedy *more judaico* podle §§ů 133, 134 obč. zák., zrušených §em 25

zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. Podle ustanovení §§ů 13 a násl. tohoto zákona, která mají i po hmotněprávní i po formální stránce povahu velících předpisů, vůlí stran nezměnitelných, může býti manželství tuzemských státních občanů rozloučeno jen z důvodů a za předpokladů v tomto zákoně uvedených a způsobem tam vyznačeným. Byli-li obžalovaný a jeho manželka Aurelie H-ová v době, kdy bylo jejich manželství prohlášeno za rozloučené, čs. státními příslušníky podle spisů Cg II 162/22 krajského soudu v Českých Budějovicích, jejichž obsah byl při hlavním líčení konstatován, bylo v rozepří, jež byla právoplatně vyřízena oním rozsudkem Nejvyššího soudu v Brně, soudy všech tří stolic pokládáno za zjištěno, že je tu tento předpoklad, nemohlo jejich manželství v tuzemsku uzavřené býti platně rozloučeno způsobem a z důvodů, jak se stalo u cizozemského soudu, takže usnesení cizozemského soudu, vyslovivší rozluku manželství čs. státních příslušníků, je v tuzemsku neplatné a musí v tomto státě považováno býti za nejsoucí, poněvadž jím byla povolena rozluka z důvodů pro tento stát a jeho občany neplatných a způsobem v tuzemsku neplatným. Byl-li obžalovaný a jeho manželka Aurelie H-ová v době, kdy byla vyslovena ona rozluka, čs. státními příslušníky, nemůže na neplatnosti oné rozluky v tuzemsku ničeho měniti ani nalézacím soudem zjištěná skutečnost, že obžalovaný žaloval již dříve u zemského soudu pro civilní věci ve Vídni pod Cg XV 378/22 z téhož důvodu jako v rozepří, v níž vynesl Nejvyšší soud v Brně onen rozsudek, na neplatnost smíru, na základě kterého byla povolena rozluka, a že v této věci bylo rakouskými soudy všech tří stolic rozhodnuto o jeho žalobním návrhu zamítavě, ježto otázka platnosti smíru a rozluky byla rakouskými soudy, jak plyne z povahy věci, posuzována nikoli dle zákona Čs. republiky, nýbrž podle zákonů rakouských. Za téhož předpokladu dlužno též nalézacím soudem zjištěnou skutečnost, že rozsudek nejvyššího soudu v Brně, jímž byla rozluka prohlášena za neplatnou a nejsoucí, byl vyneslen teprve po uzavření manželství obžalovaného s Bertou L-ovou, označiti za nerozhodnu; neboť rozluka, o níž tu jde, byla podle zákonů Čsl. republiky již z počátku neplatnou a nepozbyla tedy platnosti teprve vynesením posléze zmíněného rozsudku. Jinak stačí tu poukázati k důvodům onoho rozsudku. Nalézací soud neposuzoval věc s oněch právních hledisek a neobíral se zejména otázkou, zda má pro rozhodnutí v tomto směru význam státní občanství obžalovaného a jeho manželky Aurelie H-ové v době, kdy byla vyslovena rozluka manželství. Ve věci samé nemůže Nejvyšší soud rozhodnouti, poněvadž v napadeném rozsudku a jeho důvodech nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest položiti za základ rozhodnutí při správném použití hmotného práva. Není totiž dosud zjištěno, zda byli obžalovaný a jeho manželka Aurelie H-ová v oné rozhodné době čs. státními příslušníky, a není dále, pokud jde o subjektivní stránku, zjištěno, zda byl si obžalovaný, uzavíraje manželství s Bertou L-ovou vědom, že je ještě oddán s Aurelií H-ovou. Bylo tudíž odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl (§ 288 čís. 3 tr. ř.).